

E-learning w Warmińsko-Mazurskiej Bibliotece Pedagogicznej w Elblągu efektywnym narzędziem wspomagania szkół

Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna w Elblągu, a szczególnie Biblioteka Główna w Elblągu, jest wśród bibliotek pedagogicznych prekursorką w realizacji zajęć edukacyjnych w oparciu o platformę e-learningową Moodle. Początki przygody z e-learningiem sięgają roku 2008, kiedy to z inicjatywy Anny Szelağ uruchomiono Biblioteczne Centrum Zdalnej Edukacji.¹

Stworzenie zdalnej oferty edukacyjnej wynikało z wewnętrznych potrzeb Biblioteki. WMBP w Elblągu działając w rozproszonej strukturze organizacyjnej w zachodniej części Województwa Warmińsko-Mazurskiego pragnęła zintensyfikować proces wewnątrzbibliotecznego doskonalenia nauczycieli oraz obniżyć związane z jego realizacją koszty wynikające m.in. z konieczności dojazdu pracowników 10 placówek filialnych rozrzuconych na terenie 8. powiatów. Początkowo w ofercie BCZE znalazły się 3 kursy z prowadzącym oraz samokształceniowy kurs pt. „Poznaj Bibliotekę Pedagogiczną w Elblągu”. Kursy realizowane „pod okiem” prowadzącego dotyczyły rozwijania umiejętności w zakresie pracy z pakietem Microsoft Office, a kurs samokształceniowy pomagał czytelnikowi poznać ofertę biblioteki i zasady korzystania z jej usług.

Biblioteka, uruchamiając Biblioteczne Centrum Zdalnej Edukacji, wykorzystwała platformę Moodle oraz umiejętności 3. nauczycieli bibliotekarzy, którzy ukończyli studia podyplomowe w zakresie zdalnej edukacji zarówno do rozszerzenia zakresu świadczonych usług edukacyjnych, jak i grona potencjalnych odbiorców tych usług.

Oferta kursów e-learningowych realizowanych w BCZE jest systematycznie poszerzana. Co roku pojawiają się nowe propozycje e-zajęć. Systematycznie rośnie też krąg użytkowników bibliotecznej platformy zdalnej edukacji. Chcąc usprawnić proces doskonalenia bibliotekarzy szkolnych nauczyciele bibliotekarzy WMBP w Elblągu stworzyli propozycje szkoleń służących uaktualnianiu ich wiedzy bibliotekarskiej min. w zakresie gromadzenia i opracowania zbiorów oraz promocji biblioteki szkolnej.

Wśród użytkowników BCZE zaobserwowano systematycznie powiększające się grono nauczycieli bibliotekarzy z innych bibliotek pedagogicznych, bibliotek publicznych i akademickich. Zainteresowanie bibliotekarzy z poza resortu oświaty zwiększyło w 2010 roku i było owocem promocji oferty WMBP w Elblągu podczas ogólnopolskiej konferencji *E-learning wyzwaniem dla bibliotek* (Elbląg, 2009 r.), której to organizatorem, obok Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Ośrodka Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie i Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu, była Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna w Elblągu.

Powyższa konferencja zgromadziła ponad 120 osób i była ważnym, jeśli nie przełomowym, wydarzeniem w upowszechnianiu zdalnej edukacji w polskich bibliotekach. Godnym podkreślenia jest fakt, że dzięki osobistym zainteresowaniom i determinacji trójki nauczycieli bibliotekarzy WMBP w Elblągu placówka ta z sukcesami realizuje wciąż jeszcze innowacyjną formę działalności edukacyjnej, jaką jest e-learning. Nauczyciele bibliotekarzy WMBP w Elblągu: Anna Szelağ, Jaddwiga Pawluk i Mateusz Paradowski wyrosli na liderów e-learningu w bibliotekach pedagogicznych i szkolnych, czego dowodem jest ich udział w charakterze prelegentów i prowadzących warsztaty w wielu przedsięwzięciach edukacyjnych w Polsce. Budującym jest również fakt, że wielu z uczestników proponowanych przez WMBP w Elblągu form doskonalenia rozwijających umiejętności budowy e-zajęć i pracy na platformie Moodle realizuje kursy lub e-lekcje na platformach i stronach internetowych bibliotek pedagogicznych i szkół.

W 2012 roku w BCZE zaproponowano 13 kursów realizowanych „pod okiem” prowadzącego, w których uczestniczyło 446 osób. W 2011 roku, w analogicznej ofercie kursów, wzięło udział 457 osób. W przeciągu 5 lat działalności BCZE ilość prowadzonych form zdalnych wzrosła 3 krotnie (4 kursy w 2008r.), a ilość uczestników 7. krotnie (w 2008r. 64 osoby). Obok kursów z prowa-

¹ zob. Szelağ, A. Biblioteczne Centrum Zdalnej Edukacji w Elblągu. *Bibliotekarz* 2008, nr 7–8, s. 31-32

dzącym na platformie udostępniane są również kursy samokształceniowe, materiały konferencyjne, materiały do lekcji bibliotecznych opracowane zarówno przez pracowników Biblioteki Głównej w Elblągu, jak i nauczycieli, którzy wykonali kursy w ramach e-zajęć z zakresu pracy z platformą Moodle (prace zaliczeniowe). Na proponowane w 2012r. w BCZE 15 form samokształceniowych odnotowano 10.221 wejść. Wszystkie formy zdalnej edukacji realizowane przez WMBP w Elblągu są bezpłatne.

Najnowszymi propozycjami BCZE są kursy: „Przetwarzanie obrazów cyfrowych za pomocą programu GIMP”, „Przygotowanie materiałów promocyjnych w programie MS Publisher 2010”, „Prezi – nowe oblicze prezentacji”, „Tworzenie dokumentów od A do Z”.

Obecnie 8 bibliotek pedagogicznych w kraju proponuje swoim użytkownikom udział w zajęciach zdalnych. W większości z nich dominują propozycje samokształceniowe, materiały konkursowe, zajęcia dla nauczycieli bibliotekarzy bibliotek szkolnych.

WMBP w Elblągu, podobnie jak wszystkie biblioteki pedagogiczne realizujące zdalną edukację, pracują na platformie Moodle. Za merytoryczną stronę zdalnej oferty edukacyjnej w Elblągu odpowiadają nauczyciele bibliotekarze, którzy ukończyli studia podyplomowe w zakresie zdalnej edukacji, a stroną techniczną platformy zajmuje się informatyk. Biblioteka w Elblągu, w porównaniu z innymi bibliotekami pedagogicznymi w kraju, ma największą ilość nauczycieli (3), którzy mają wykształcenie na poziomie studiów podyplomowych w zakresie prowadzenia kształcenia na odległość. Tworzą też największą ilość e-kursów.

Nowatorskie wciąż działania w zakresie kształcenia na odległość skupiają wokół BCZE osoby, które systematycznie korzystają z jego oferty. Dowodem tego jest bardzo sprawnie przebiegający nabór na formy zdalnej edukacji oraz ilość chętnych dużo większa niż limit miejsc.

WMBP w Elblągu planuje zwiększyć swoją ofertę, w tym rozszerzyć zakres tematyczny e-zajęć, szczególnie o propozycje służące rozwijaniu umiejętności nauczycieli w zakresie tworzenia interaktywnych narzędzi dydaktycznych. Tematyka ta jest spójna z polityką oświatową państwa, szczególnie planami cyfrowej szkoły.

Chcąc wykorzystać bogate doświadczenie w zakresie e-learningu Biblioteka pragnie włączyć się we wspomaganie nauczycieli w zakresie stosowania TIK w procesie dydaktycznym. W tym celu z dniem 1.01.2013r. zmieniono strukturę organizacyjną Biblioteki Głównej w Elblągu. Na bazie Wydziału Promocji i Współpracy z Bibliotekami, który zawiadywał BCZE i odpowiadał za doskonalenie bibliotekarzy bibliotek pedagogicznych i szkolnych oraz Wydziału Multimedialnego, który dysponował multimediami i realizował zajęcia rozwijające kompetencje informacyjne i medialne uczniów i nauczycieli powstał Wydział Wspomagania Edukacji i Multimediów. Biblioteka, a szczególnie Wydział Wspomagania Edukacji i Multimediów, poprzez e-learning ma ambicje wspomagać nauczycieli szkół i placówek oświatowych i tworzyć podwaliny pod cyfrową szkołę. Widząc potrzebę promowania idei pracy w chmurze we wrześniu 2012 roku WMBP w Elblągu wraz z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Elblągu zorganizowała dwudniową ogólnopolską konferencję *Nowoczesne nauczanie - metody, techniki, narzędzia*. Patronat honorowy nad konferencją objęła Minister Edukacji Narodowej – Krystyna Szumilas.

Od roku w rejonie oddziaływania Biblioteki Głównej w Elblągu odnotowuje się większe zainteresowanie nauczycieli szkół technologiami informacyjno-komunikacyjnymi pozwalającymi uatrakcyjnić zajęcia dydaktyczne. Jest to wynikiem stworzenia przez Miasto Gminę Elbląg platformy edukacyjnej dla prowadzonych przez Samorząd Miasta placówek.

Bez wątpienia potrzeby środowiska lokalnego w połączeniu z doświadczeniem Biblioteki w zakresie e-learningu pomogą w dalszym efektywnym rozwijaniu umiejętności nauczycieli w „cyfrowej szkole”. Działania WMBP w Elblągu na polu zdalnej edukacji są przykładem dobrej praktyki i dowodem, że biblioteka pedagogiczna z ambitną i kreatywną kadrą może wspomagać działalność edukacyjną szkół przekraczając bariery geograficzne, architektoniczne i społeczne.